

РЎЗНОМА
1930 ЙИЛ
12 МАЙДАН
ЧИҚА
БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН ЖУМҲУРИЯТИ ИИБ ҲАЙЪАТИ НАШРИ

№ 30 (2450)

1992 ЙИЛ 12 МАРТ

ПАЙШАНБА

НАРХИ: ОБУНАЧИГА 30 ТИИИН, СОТУВДА 40 ТИИИН.

الإدارة العامة لسياحة
آسيا الوسطى وقازاقستان
بالتشريف دارع حوزة 1-2

اورتا آسيا و قازاقستان مسافانلىرى
دوتنه نظارتى
لدىكيت شهر حوزة كورچە 1-2

Духовное управление мусульман Средней Азии и Казахстана
Бух. Ташкент. 100051. Т. У. 101. Тел. 1424.

14/5 03 1992 11

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

م ود باعلیقى على ماتوف ذاکر على ماتنج که
سبز باعلیق م ود خادملیقى قورلتای ایچیکه قوشکان اولکن
حدیثلیکنکوتی قدرلایدیلر یئکی لانیس باکلانیس جرایانیده الله تعالی
برچه لرحمتی تلب لرحمتی ایمان نوری بیلان منور قلیب ه انسانی لیک بوجیهوتی
صدق دیل دان ادا ایتمیشیوتی یوق قلیسون

الله تعالی او شیو آیت ده : ان الله لا یخبع اجر الحسینین یعنی
الله تعالی یخش لیک قلیورجیلرینی اجر سبز قالدیرایدی دیکان
ما رواه الشهرستانی اداره سی رشملری :
یعنی محمد الصادق محمد یوسف

ИЧКИ ИШЛАР ВАЗИРИ ЗОКИРЖОН АЙМАТОВГА!

Сиз бошлиқ ички ишлар вазириги ходимларининг Қурултой ишига қўшган улкан хизматларини қадрлайдизлар. Янгиланиш, покланиш жараёнида Аллоҳ Таоло барчаларимизнинг қалбларимизни иймон нури билан мунавав қилиб, инсонлик бурчимизни оид қилдилдан адо этишимизни муваффақ қилсин.

Аллоҳ Таоло ушбу оятда "Яхшилик қилганларни Аллоҳ Таоло ажрсиз қолдирмайди" деган.

Мовароуннаҳр мусулмонлари идораси
раиси, муфтий

МУХАММАД СОДИҚ
МУХАММАД ЮСУФ

АКС-САДО

Рўзномада чоп этилган «Бизга ҳам шароит яратилдими?» (1991 йил 15 февраль) сарлавҳали мақолада ўринли мулоҳазалар билдирилган. Фақат унга юқоридагиларнинг назари тушармикин, буниси қоронғу? Милиционерга осонми? Қаерда жанжал-тўполон, омма-

ТУШУНАДИГАН
БОРМИ?

вий тартибсизликлар бўлса, милицияни қалқон қилишади. «Тасир-тусир» ўтгач, милиция балоғардон; устидан каттаю кичик мағзава ағдаради. Ба-жарсанг ҳам, бажармасанг ҳам ёмонсан. Шунанга ҳам бўладими? Обдон асаб бузилгач, нафақага чиқсан ва на имтиёздан, на пулдан ёлчийсан.

Абдулаҳат САИДОВ,
Фарғона вилояти.

БИР КУН, БИР ТУН

НОТЕНИШ МАСТЛАР

Ярим кечаси Гулистон шаҳар ИИБга касалхонадан қўнғироқ бўлди. Тўрт жойидан пичоқ еган В. Айтматов деган шахс бу ерга келтирилган, ким урганини билмайди. Ғирт маст, Зудлик билан оператив гуруҳ ташкил қилиниб, воқеа жойига жўнаб кетди. Маълум бўлдики, Айтматов маст ҳолда ташқарига чиқиб кетган ва икки уй ўртасидаги майдончада пичоқланган ҳолда топилган. Ен-атрофда яшайдиган аҳолини безовта қилиб бўлса-да, сўраб-суриштириш бошлаб юборилди. Тўғри қилинган ҳам экан. Аниқландики, қўшни уйда Фориш туманидан меҳмон келиб, ичкиликбозлик бўлаётган эди. Зиёфат тўридаги Б. илгари ҳам судланган бўлиб, ҳеч қаерда ишламас экан. У кўчага маст ҳолда тоза ҳаводан нафас олгани чىққанида, рўпарасидаги уйдан Айтматов ҳам келиб қолади. Бир-бирларини танишмаса-да, икки орада гап қочади...

Айтматов эрталаб кайфи тарқаб ўзига келганида, пичоқбоз милицияда ўтирарди.

СОПИ ЎЗИДАН

22 январь куни эрталаб соат саккизларда ишга отланган Ким бежавотир эди, ҳаммаси жойида, айтарлиқ ҳеч қанақа гап ҳам, безовталиқ ҳам йўқ. Эшикларни қулфладию кетаверди. Орадан бир соат ўтказиб қайтиб келса, уй шиш-шийдам. Қўлга илинадиган бирор нарсани қўйишмабди. Ўғриллар анча туллак шекилли, қимматбахо буюмларга қўшиб иккита катта сумкани ҳам кўтариб кетишибди. Ким дарҳол милицияга хабар қилди.

Сопи ўзидан чиққанини сезган милиционерлар сумкани қидиришга киришишди. Кечаси соат 21 ларда бекободлик Р. исмли шахс қўлида худди ўша сумкалар билан тўхтатилди. Эпчил ўғри-савдогар шу ўн икки соат ичида кўп нарсаларни сотиб улгурибди. Буюмлар топилиб, эгасига қайтарилди.

УЧЛИК

22 январь куни эрталаб соат 10 ларда шаҳар касалхонасининг реанимация бўлимидан Лопатченко деган шахснинг оғир аҳволда ётганини хабар қилишди. Аниқландики, уч номаълум шахс унинг уйига кириб, ўзини роса дўшослаб, бор мол-мулкни ўмариб кетган.

Жабранувчининг дастлабки, чала-чулпа берган кўргазмаларига асосланиб, ҳисобда турган, олдин судланган шахслар бир-бир кўздан кечирилди. Улардан учтасининг суратлари Лопатченкога кўрсатилди ҳам. Жабранувчи зўрға биттасини таниди. Тунда патруллик қилган милиционер эса бу учала йигитни маст ҳолда кўрганини, яхши гап билан уйларига жўнатиб юборганини айтди. Улар тарқалишмаган экан. Уйларида ўғирлик моллар топилиди.

ФИШТЛАР

Соат ўн бирларда ИИБ биносига икки киши кириб келиб, машиналарининг иккитадан гилдиракларини ўғриб олиб кетишганини айтишди. Кейинроқ яна бир шахс худди шунақа ариза билан мурожаат қилди. Демак, гилдирак ўғирлаш билан шуғулланувчи гуруҳ «иш» бошлаган шаҳарда. Бу гуруҳни туттиш мақсадида кечқурун кенг миқёсдаги рейд ўтказилди: барча автобазалар, керакли жойлар текширилди, шаҳарнинг тўртта жойига тўртта машина тузоқ сифатида қўйилди, натижа йўқ.

Рейд ташвишида юрган милиционернинг диққатини иккита шубҳали туюлган йигит тортди, бирининг қўлида сумка бор эди. Уларни тўхтатиб, қўлидагини кўрсатишни сўради. Худди шу пайт йигитлардан бири тумарақай қочишга тушди.

Сумкада тўрт дона фишт бор эди, холос. Бошқа ҳеч нарса. Гилдиракларидан жудо этилган машиналар ёнидан ҳам фиштлар топилаётганди.

Ҳаммаси аниқланди. Гилдираклар «эгаси»ни топиб кетган экан, қайтариб келтирилди.

БОСҚИНЧИ ПИАНИСТА

Соат 21 лардан ўтгач, бир талаба қиз номаълум шахс пичоқ билан ўдағайлаб, пули, сирғаси, ҳужжатларини тортиб олгани ҳақида арз қилди. Оператив гуруҳ ишга киришди. Босқинчилик бўлган мавзе кўздан кечирилиб, илгари судланган, ҳеч қаерда ишламайдиган, маст ҳолдаги йигит тутиб келинди.

Ўзининг айтишича, кечга яқин ўртоқлари билан ичгану пули бўлмай шу ишга қўл урган.

Булардан ташқари Гулистон шаҳрида ўша туни яна иккита жиноят содир этилди ва иккаласи ҳам очилди. Барча ишлар бўйича тергов кетаяпти.

Исмонд ШОМУРОДОВ.

«ҚУРИҚЛАШ» БИРЛАШМАСИ ХАБАР БЕРАДИ

ТОВУҚХОНА
ҚУРОЛМАДИ

Симтўрдан товувқхона қуриш нимагадир одат бўлиб қолган. Баҳор ҳам яқинлашмоқда, бозордан жўжа сотиб олиш мумкин. Симтўрни эса ҳар ким ҳам сотавермайди, бунинг устига анча қиммат. Осонгина тўрли бўлиб қолиш йўлини Наманган вилоятида жойлашган Халқобод қўргонида яшовчи, ҳеч қаерда ишламайдиган 30 ёшли Г. М. топгандай бўлди.

Кеч тушганидан фойдаланиб қўргондаги ҳужалиқ моллари дўконга ўғрилиққа тушди. Аммо омади келмади. Поп тумани ИИБ ҳузуридаги қуриқлаш бўлими милиционери милиция катта сержанти А. Нуъмонов ва шу бўлимнинг 4-участка соқчиси П. Салимовлар ўғрини қўлга олдилар. Энди 70 квадрат метр симтўр ашёвий далил ролини ўйнайдиган бўлди.

ОЛИФТА

Тошкент вилоятидаги Қибрай туманининг Байтқўрғон қишлоғида яшовчи Ғ. Қ. ҳали 18 ёшга тулмаган бўлса ҳам, хориждан келтирилган кийим ва буюмларнинг ишқибози экан, бунинг устига тексинига. Чирчиқ шаҳрида жойлашган 21-тижорат дўконига ўғирликка тушиб унга осон тўйилди. Кечқурун бу ишга қўл урди ҳам.

ИИБ ҳузуридаги қуриқлаш бўлимига хабар тушган заҳотиёқ қўлга олиш гуруҳи ўша жойга етиб борди. Бўлим командири ўрнибосари милиция лейтенанти Ҳ. Қамбаров, милиция катта сержантлари М. Имомалиев, Б. Пернеев, милиция кичик сержанти А. Салимовов ва оддий милиционер А. Иляшевлар Ғ. Қ. ни жиноят устида ушлашди. Олиб кетишга тайёр қилиб қўйган 7000 сўмлик буюмлар қайтарилди.

ЧОЙХЎРЛИК
ИЛИНЖИДА

Агар сиздан: «Бир одамга 840 дона сопол шўла нимага керак?» — деб сўрашса, қандай жавоб берасиз? Тўйга дейсиз... Риштон тумани ИИБ ҳузуридаги қуриқлаш бўлими милиционерлари милиция сержантлари О. Раҳимов ва Б. Тўхтасиновлар қўлга олишган сопол буюмлари заводи ишчиси А. Н. бу саволга жавобни терговда айтса керак.

КЕРАКЛИ БОЧКА

Керакли тошнинг оғирлиги йўқ, дейишади. Бу мақолий ўзича тушунадиган одамлар ҳам йўқ эмас экан. Марғилонлик икки дўст Н. М. ва А. Т. шундайлардан бўлиб чиқшиди. Кечаси улар 92-озиқ-овқат дўконига ўғирликка тушиб, 70 килограмм ёғ қўйилган темир бочкани олиб кетишган пайтда шаҳар ИИБ ҳузуридаги қу-

риқлаш бўлими милиционерлари милиция сержантлари Б. Холиқов ва М. Тўйчиевлар томонидан ушландилар.

УЙ НОНИ

Уйда ёпилган нонга нима етсин. Бир патир билан нонушта қилсангиз, кечгача оч юрмайсиз. Кечқурун есангиз-чи? Эрталабгача қорингиз тўқ...

Қаршидаги «Гулнора» кўпмолли дўкони сотувчилари иш тугаши олтидан ташвишгоҳ ишдан чиққанини сезиб қолиб, шаҳар ИИБ ҳузуридаги қуриқлаш бўлими 1-марказлашган соқчилик пултига хабар беришди. Навбатчи электросозловчи И. Ҳамидов сигнализация симлари орқа эшик томонидан қасддан бир неча жойдан узиб ташланганлигини пултга маълум қилади.

Дўконга етиб келган милиция капитани Б. Турсунов, милиция старшинаси С. Омонов ва милиция катта сержанти Н. Лоқаевлар иккинчи қаватдан тушадиган зинапоя тагида яшириниб ётган кимсага дуч кетишди.

Қарши шаҳрида туғилиб ўсган Ойбек М.нинг ёнидаги сумкадан болта, темир қисқич, арра, очқичлар, дўконнинг зинапоялари, өшиги, деразалари кўрсатилган чизма ва нон чиқди.

Ун саккиз баҳорни кўрган Ойбек энди нонни қачон маза қилиб ейиши халқ судига боғлиқ.

Элшод РАҲМАТОВ,
милиция майори.

«БИР ҚАДАМ ОЛГА...»

Қилиғи совуқлар ҳақида икки оғиз сўз. Шокир Эрназаровнинг киндик қони Норин туманида тўкилган. Вояга етгач, виждонини сотганми, йўқотганми, нима бўлса бўлгандир, ўғирликка қўл урган. Уққўрғон тумани халқ суди унга маълум муддатда озодликни раво кўрмади. Лекин

Ш. Эрназаров қамоқдан қочиш кетди ва озодликдаги биринчи юмуши яна ўғирлик бўлди. Аммо этагини йнғиштирилмади. Милиционерлар зийрак туришган экан. Сирғали тумани халқ суди

уни беш йилга «кесди». «Бир қадам олға, икки қадам орқага»,— деганларни худди шундайларга таалуқли бўлса керак.

М. ҲАКИМОВ.

...Үн олти ёшида киноятга қўл урди. Хўш, уни нима мажбур қилди? Бугунги бозор иқтисодиёти кунларидеги нарх-навонинг осмондалигимиз ёки оилавий шароитининг оғирлигимиз? Менимча, бутунлай бошқа сабаблар.

Машҳур педагог-олим В. Сухомлинский қотиллик қилган ўн туққиз ёшли йигит билан суҳбатлашиб, жиноятнинг сабаблари тўғрисида шундай мулоҳаза юритган эди: у уруш-жанжалли оилада тарбияланган, инсонга нафрат руҳида улғайган, ҳамдардлик, раҳмдиллик туйғусини ҳис этмаган, одамга қайғудошлик туйғусидан бегона ўсган.

Дарҳақиқат, бугунги кунда киноятга қўл ураётган ёшларни фақат иқтисодий танглик мажбур қилаётгани йўқ. (Буни уларнинг кийинишларидан, юриш-туришларидан бемалол билса бўлади). Балки жамиятнинг ўзи ёшларни шунга бошлаётир.

Қадимда ота-боболаримиз оилада, дастурхон атрофида ўтириб, ҳамisha фарзандларига тўғри йўлдан юришни, ҳалолликни, меҳрибонликни ўргатиб келишган. Халқ орасида меҳр-оқибат кучли бўлган. Аёллар ҳам асосан уйда бола тарбияси билан машғул бўлганлар. Ҳозирда эса тарбия фақат боғчаларга, мактабларга юкланган. Ота-оналар бўлса фарзандлари билан бемалол ўтириб, 3-4 соат суҳбатлашишга вақт топишлари амри маҳол.

Ҳўш, бу билан барчаси тугадими, деб ўйларсиз? Афсуски, ҳа. Тўғри, милиция ходимларининг ўз ишларига масъулият билан ёндашганликлари туфайли иш ижобий ҳал қилинди. Аммо очкини айтганда, ўсмирлар ва ёшлар орасидаги жиноятчиликнинг ўсиб бораётгани деярли ҳеч кимни қизиқтираётгани йўқ. Аввало, ота-оналар ўз фарзандлари келажакдаги ҳақида етарлича қайғурмаётирлар.

«Безорилик бекорчиликдан келиб чиқади», — деб бежиз айтишмаган. Тасаввур қилинг, жумҳуриятимизнинг ҳар бир туманида ишга яроқли бўла туриб ишсиз юрганларнинг сони беш юздан ошади. Буларнинг аксарияти ёшлар.

Дилшоднинг бор-йўқ жинояти — ўғрилиқ. У оч қолганидан ёки пулга муҳтожлигидан эмас, шунчаки бекорчиликдан шундай қилган.

Агар бизда одил суд бўлиб, ҳаққоний иш кўрилса, иккита қора курси талаб қилинарди. Бирида Дилшод, бирида эса лоқайднинг барчаси...

Мана шуларни ўйлар эканман, худди берк кўчага

баҳона талайгина энди 15-16 ёшга қадам ташлаган ва ундан каттароқ йигит-қизлар ҳам пулга ружу қўйиб катта-катта бозорларда олиб-сотарлик, чайқовчилик қилмоқдалар. Ахир, ўзингиз ўйлаб кўринг, ким ҳам жонини койитмай жарақ-жарақ пулларни қўлга киритишдан бош тортади? Тўйлардаги жанжаллар, кўчалардаги муштлашувлар, автобусда кисса кесишлар ва яширича фоҳишабозликлар шуларнинг натижаси эмасмикан?

Бугунги кунда қайси шаҳарга ёки қишлоққа борманг, икки-уч жойда бекорчиларнинг махсус тўпланадиган «бурчак»лари бор. Уша ерда улар кўнгиллари

эмас. Собийқ Иттифоқда ҳар йили 3 миллионга яқин никоҳ қайд этилса, шундан 1 миллион суд орқали бекор қилинган. Демак шошқалоқлик биз кутгандек оила қувончини олиб келиши гумон. Ҳаётда ўз ўрнини йўқотиб, уст-устига уйланаётган йигитлар, фоҳишалик қилаётган қизлар йўқ дейсизми?

Яхши сермазмун оила қуриш бахти ҳаммага ҳам насиб қилавермайди. Менимча, турмушнинг қувончи ҳам, ташвиши ҳам кўпроқ аёлларимиз қўлларидан бўлса керак. Қадимги юнон файласуфи ва математиги Пифагор эраимиздан беш юз йил олдин ажойиб бир ҳикматни айтиб кетган экан: «Оқила рафиқам! Агар эринг ёнингга бўлишни истасанг, шунинг пайига тушгинки, токи у ҳеч қаерда сенинг ҳузурингдаги каби роҳат-фароғат ва мулойимликка дуч келмасин».

Миллий урф-одатларнинг тобора маҳдудланиб кетишига ҳам кўпинча ҳаётдаги лоқайдлик, ёмонга кўз қишиб, яхшини камситиш, тепса-тебранмаслик каби иллатлар тўртки бўлапти. Ўзбек халқининг мақтаса арзигулик миллий анъаналари бор. Аммо биз уларни тиклаш, ривожлантириш ўрнига унутиб юборяпмиз. Кексароқ ёшдаги отахонларимизнинг гапларига қараганда, илгарилари бир болага етти маҳалла тарбия берар экан. Ҳозирчи? Кўп қаватли, «кўти»симон уйлорга кириб олиб, ён қўшнини ҳам яхши билмаймиз. Ўз дардларимиз билан ўралиб қолганмиз. Бефарқмиз. Лоқайдмиз. Бу ишни ўргатишни оиладан ва мактабдан бошламоқ керак. Ҳатто мактаб биноси миллий услубда, халқ меъморчилигига биноан қурилиши, миллий нақш ва ганч ўймакорлиги намунаси билан уйғуллаштирилиши, умуман миллий туйғу унда ҳоқимлик қилиши лозим. Минг афсуски...

Бунга яна бир неча йилларни қурбон қилишимиз лозим. Мақоланинг сўнгги сатрларини ёзаётганимда, оқ қорозга қора сиёҳ тўкилди: Дилшоднинг тақдири нима бўлдикин?

Мирзо РАҲИМ,
журналист.

БАҲОРГИ ХАЗОНЛАР

кириб қолгандайман. Наҳотки ҳеч қандай йўли бўлмас? Нима, қўл қовуштириб, ёшлар жиноятчилигига кенг йўл очиб бераверамизми? Шундоқ ҳам уларнинг сафи кундан-кунга кенгайиб бормоқда-ку?

Чекка вилоятларнинг бирида хизмат қилувчи милиционер дўстимдан ўша худудда балоғатга етмаганлар ўртасида жиноятчилик ҳар йили кескин ошадганини эшитиб лол қотганман. Агар узоқ вилоятда аҳвол шу қадар хароб бўлса, катта шаҳарлар ҳақида не дейиш мумкин? Хусусан Тошкентни олайлик. Хўш, пойтахтимизда аҳвол қандай? Ёшлар нималар билан машғул? Шаҳарнинг ҳаётини яхши билмаган, ўрганмаган одам бу ернинг ўсмирларини ҳечам видеобарлардан чиқмас керак, деб ўйлашади. Бу бир томондан олиб қараганда тўғри.

Халқимизда қуш уясида кўрганини қилади, деган мақол бор. Айрим ёшлар ўз ота-оналарига тақлид қилиб ҳам бузилиб кетмоқдалар. Ҳозир ҳамма жойларда кооператив савдоси ва ижара пудратига амал қилинаётгани бизга маълум. Лекин иш

тусаганини қилишиб, қиморбозлик, ўғрилиқ ва фоҳишабозлик йўллари ахтаришади. Кўп ҳолларда эса спиртли ичимликлар ичган ҳолда безорилик қилишгача ҳам боришади. Биз эса уларнинг ёнгинасидан бепарво ўтиб кетаверамиз. Уларнинг бу «ялло»лари билан жиноят орасидаги масофа бир қадамгина эканлигини ўйламаймиз.

Биз яшаётган давр мўъжизалар давридир. Аммо қурмат, меҳр-оқибат, виждон каби инсоний тушунчалар ҳам мўъжизалашиб кетмасин-да.

Нима сабабдан ўсмирлар содир қилаётган жиноятлар сони йилдан-йилга ортиб бормоқда? Ишсизликми? Балки, социал тенгсизликдир? Балки, кўндан қор-ёмғир эмас, қарғиш ёғаётгандир?

Айрим ота-оналар ҳали шахсий турмушга тайёр бўлмаган ўғлини уйлаши ёки қизини турмушга бериши кўплаб учрайди. Рўзгорнинг аччиқ-чучугини тотиб кўрмаган, оила тебратиш учун бирор ишнинг бошини тутмаган фарзанд турмушнинг арзимаган мушкулотлари остида эсанжириб қолиши ҳеч гап

ШОДИЁНА БОШЛАНДИ

Наманган вилояти ИИБ ички ишлар идораларида «Наврўз» айёмига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бошлаб юборилди.

5 март куни вилоят ИИБга қарашли «Мойчечак» болалар боғчаси ота-оналар, бошқарма ходимлари билан тўлди. Дастурхонда сумалак, кўк сомса ва турли хил баҳор ноз-неъматлари.

Байрам боғча мураббияларининг кўриги билан бошланди. Кўрикнинг беш нафар қатнашчиси олдиға педагогик маҳорат, расм чизиш ёки қиёфа ясаш, ўхшатиш, тарбияланувчиларга қўшиқ ва рақс

НАВРЎ ХАБАРЛАРИ

ўргатиш каби шартлар қўйилди.

Ҳар бир шартни бажариш оралиғида айёмга таклиф этилган созандаларнинг куй ва қўшиқлари янгради.

Мураббиялар Ҳ. Исмоилова, Л. Войнова, М. Иброҳимова, М. Исмоилова ва Н. Сайфудиновалар маҳоратларини ҳайъат аъзолари диққат билан кузатиб боришди.

Бу ерда ҳозир бўлган ота-оналар ҳам ўз фарзандлари ана шундай касбининг фидойилари бўлмиш аёллар қўлида тарбияланаётганларидан хурсанд эканликларини изҳор этишди.

Ҳайъат 20 йиллик иш тажрибасига эга Людмила Войновани кўрик ғолиби деб эълон қилди.

Сўнг даврада ўйин-кулги куй-қўшиқларга уланиб кетди. — Бизнинг боғчамизга ўз фарзандларини қабул қилишларини сўраб муружаат қилган фуқаролар кўп, дейди боғча мудираси Замира Нуриддинова. — Эҳтимол бу мураббияларимиз ўз ишининг устаси эканлигидан, болаларга ўзиникидай муомала қилишадандир.

Ҳаа, қаерд хушмуомалалик, меҳр ва саховат бўлса, одамларнинг ўша жойга талпиниши табиий. Бунинг боғчадаги озодлик, саранжом-саришталик, тартиб-интизом ҳам айтиб турибди.

М. ИБРОҲИМОВА.

Тошкент шаҳар ИИБ пост-па трул хизмати ходимлари ўз зиммаларидаги вазифаларини сидуидилдан адо этиб келмоқдалар.

СУРАТЛАРДА: рота командири милиция лейтенанти Рамазон Мусаев, ИИБ бошлиғи ўринбосари милиция капитани Ҳакимжон Умиров, взвод командири милиция лейтенанти Остон Турсунмуро довлар йигитларга топшириқ беришмоқдалар. Сафда осойишталик йўлидаги ҳормас-толмас йигитлар. **Х. ШОДИЕВ** олган сураатлар.

КИССАВУР, ЖИМ ТУР!

Қўқондаги «Гўзал» кўп-молли дўконда харидорлар гавжум. Исфаралик Муясархон Соҳибоева ҳам пештахтадаги молларни берилиб томоша қилаётганди. Уткир Султонов деган қаллоб ёнидаги 400 сўм пулини олиб қўйганини мутлақо сезмади. Яхшики, милиция ходимлари бор экан.

Бувайда туманилик чўнтакчесар Муҳаммад Марасу-

лов эса Фурқат кўчасидаги «Тижорат» дўконда ўшдан келган меҳмонни обдон кузатди. Мавриди келганда бутун қобилиятини ишга солиб, унинг ҳамёнини сездирмайгина олди. Аммо ўзининг қиссасига солишга улгурмади. Темирдай бақувват панжалар исканжасида қолди.

Мадамин РАЖАБ ўғли.

«Мен бунинг мастлик оқибатида ичкиликка пул топиш мақсадида қилгандим. Ҳозир жуда пушаймонман».

Айбланувчининг кўрсатмасидан.

Эшмамаст ичкиликка муккасидан кетди. Ҳатто бир сафар мажбурий даволанишга ҳам юборилди. Бироқ одатини қўймади. Уйдан ҳам барака кўтарилди. Охири хотини боласини олдию, ота онасиникига жўнаворди.

Худди ўша кунлари Эшмамастнинг хумори чиқди. Алёли баҳонаи сабаб ич-верди, ич-верди. Шишалар бўшаб қолдилями, алали босилмади.

Қараса, чўнтагида ҳемири қолмаган. Маст бўлсада, кўшнисининг уйида ҳеч ким йўқлиги ёдига тушди.

Гандирақлаб ўз уйдан туртиниб чиқсада, ҳамсояси деразасидан йиқилмай охиб ўтиб, хонага кирди.

НОНКЎР

Ўз уйининг эшиги иккита бўлиб кўринса ҳам, тўрдаги сандиқнинг қулфини кетмон дастаси билан бехато урди. Сандиқни очаркан, ичиндаги тўйга атаб йиғилган латта-путталарни катта рўмонга туғди. Шу ерга келганда миёсига яна бир антиқа фикр урилди. Изларни йўқотиш мақсадида қароват тагиға гугурт чақди.

«Тахминан соат 23 ларда уйга келсам, дераза ва эшиклар очик. Шошилиб уйга кирдим. Чорпоя тагида озгина жойда

олов ёнаётганини кўриб, уни сув сешиб ўчирдим. Ташқаридан гўзалоя олиб кирилиб, олов ёқилган ва устига янги белбоғ, рўмон, дастурхон ноилари билан ўтга ташланган бўлиб, бир қисми ёниб кетган экан.

Мен бу ишни Эшмамаст қилганини билдим. У билан орамизда келишмовчилик йўқ. Бироқ охириги вақтда ичкиликка берилган. Бизларникига тезтез келиб овқатланиб турарди».

[Жабранувчининг кўрсатмасидан].

Нарпай тумани халқ суди бу нонкўрнинг иштини муносиб баҳолаб, уни ЖМ 125-моддасининг 3-қисми ва 133-моддасининг 2-қисми билан жазога тортиди.

Нур БАДИА.

Ташқарига чиқаётиб юзак тикилганда, қиёфасида заррача «изқуварлик» акс этмаган Володя билан танишдик. Дарвоқе, диққат билан қаралса... қўлининг иккита бармоғи гипсда. Баттоллар қилмишидир, деб қизикдим. Адашмаган эканман. Тунги рейдларнинг бирида ўқ узишга тўғри келмаган бўлсада, куч ишлаши зарурати тугилиб, шу жароҳатни олибди.

Бизга гуруҳимизнинг яна икки аъзоси афт-ангори бир ҳолдаги «Жигули»да муштоқ ўтирарди. Рудда ДАН нозира милиция старшинаси Ғанишер Усмонов, ёнида жиноят қидирув бўлими шоғирди Виктор Грачев, орқадаги жойни ЖҚБ опервакили милиция катта лейтенанти Владимир Лазько билан баҳам кўрдик. Ҳамма ўрнашиб олгач, кўзгалдик. Торкуча оралаб дадил юрган машина Горький кўчасига ўндай отилиб чиқди. Йўл-йўлакай тунги ҳаракат дастуримизни аниқлаштирдик:

— Бугун гаражларни кўз остига оламиз. Иш жойимиз — Юқоривольт даҳаси. — Володянинг овози бўғиқ эшитилади. — Икки ҳафта бурун келганингизда борми! Бир неча кун кетма-кет гараж ўғрилари галасини тутдик. Улар ўта сурбетлашиб кетишди. Очигини айтганда, замонавий технологияни қўллаб, кенг кўламли ишлашди. Махсус ясалган қайчи-омбурлар билан гаражни консерва банкасидек очаверишган. Усуллари роса сайқал топган. Темирйўл изи яқинидаги гаражларни ёқтиришди. Бундақалар Юқоривольтда ачи ётибди. Дастлабки босқичда темир листни қайчи-омбур учи билан тешишган. Тунги сукунатда темирнинг фикриллаши олисларга кетишини билганлари учун поезд ўтишини кутишган. Унинг шовқонидан фойдаланиб, мақсадларига етаверганлар.

Кейинги пайтда бизга бир тажрибали тўда тинчлик бермапти. Изига тушгандай бўлгандик, қаерда ва қачон юриш-туришлари билан қизиқа бошлаганимиз заҳоти инларидан чиқмай қўйишди. «Йигитлар»да малака етарли эканлигига шуҳа йўқ. Яқинда «Вольво» автомашинаси сақланаётган гаражга «ташриф буюриши» борбудини шилиб олишган. Балким бугун омадимиз юришар...

Бу орада даҳага қараб қайрилдик. Иморатлар шундай қалаштириб қўрилганки, эси бор одам адашмаслиги мумкин эмас. Ғанишер «чангалзор»да ўзининг хонадонинда юргандек ҳис қиларди. Машина уйлар ораллигидаги йўлларини оҳиста оралаб борарди. Йўл четидаги ўсмирлар тўдаси бизни эҳтиёткорлик билан қарши олди.

— Зум ўтмай милиция шу ердалиги ҳақидаги хабар тарқалади, — деди Виктор Грачев орқасига ўгирилиб. — Бир ой олдин кечқурунлари шундай маҳалда бу ерлар гавжум эди, ҳар хил шубҳали азаматлар санқиб юришарди. Охириги пайтда ҳар ҳолда аҳвол ўнгиланди. Яна ким билади, эртага бизни нима кутади!

Ҳар ерга ўрнатиб ташланган гаражларни биринчи бор айланиб чиқиш ниҳоясига етди. Маслаҳатлашиб, биров ДАН йўналиши бўйича ишлагани келишилди. Ғанишер темирйўл изи ёқалаб кетган йўлга бурилди. Тунги чироқ ёритиб турган бурчакда тўхтадик. Бир дақиқадан сўнг у бор тезлигида келётган «Жигули»ни текшириб кўришга қарор қилди. Руддаги йигит норози оҳангда тўнгиллаб тушди: «Э, хўжайин, кечқурун бу ерда нима бор?» Уни тезда ҳовурдан туширишди. Хужжатлари жойида, «ёқимсиз» ҳид таралаётгани йўқ. Ҳайдовчи йўлга тушди. Қанда-бузарликнинг олдини олиш

ҳам яхши.

Яна бир неча машинани текшириб, бириктирилган маршрут бўйича йўлга отландик. Худди кимнингдир буйруғини адо этишаётгандек, симёғочлардаги чироқлар бараварига ўчди. Соат миллари 11 ни кўрсатарди.

— Қизини шундаки, чироққачи ҳодисаси тез-тез такрорланиб туради, — деб гудранди Володя. — Кимдир, балким электртаъминоти системасидан дурустгина хабардор киши тунги қароқчилар учун яхши шароитни «боглаб» яратиб бермоқда.

Даҳани айланишда давом этамиз, йўлнинг айрилишида бир йигитга етиб олдик. Викторнинг ўқтиришича, бинойидек йигит.

— Мана шу бинойидек йигитни, — деди ўрсиниб Володя, — дўсти билан Янгимосква кўчасида ушлаганимизда, ёнидан 200 грамм наша чиқди. Оғайнисини сўроқ бериб ётибди, буни ҳозирча қўйиб юборишган.

Худди унинг айтганлари-

латда бўлганлиги ҳақида лом-мум дейилмади. Нега? Тасаввур қилинг-а, уни шахарнинг нариги четига — Чилонзор туманига олиб бориш керак. Камида икки соат вақт беҳуда ҳавога учиб кетади. Чунки уни ҳайдовчилик ҳуқуқидан маҳрум қилиб бўлмайди, гувоҳномаси йўқ. Орқича бош орғиқа сарфланадиган вақт ичида бизга бириктирилган ҳудудда нималар юз бериши мумкин, биров билмайди. Хўшёр эмаслиги ҳақида гумонни тасдиқловчи экспресс-лаборатория кўзда тутилганда эди, кўп муаммолар ечими осонлашарди.

Ҳа, майли, Ғанишер яна кўҳна машинасининг рулини тутди, биз участкамиз томон йўл олдик. Гап гапга улашиб, бу Ғанишернинг шахсий машинаси эканлигини сездим. Ҳартугул милициянинг оғир-енгилига яраб турибди. Лекин исталган вақтда панд бериши мумкин... Унда... «Яхшиси машинанга кўз тегмасин, Ға-

нафар ғалати табиатли йигит қадамдан маълум бўлган вақт ўтказиш билан — сомон ичидан игна қидириш билан банддек. Улар сувга тушган тошдек йўқ. Ё илгаридан чекиниш йўлини пухта ўйлаб қўйишган, ё ишончли унгув ҳозирлашган. Нима бўлганда ҳам, бу сафар омад уларга кулиб боққан. Бироқ тунги шарплар тоза ҳаводан тўйиб смирини учунгина чиқишмаган, ниманидир режалаштиришган эдилар-у, ҳалақит бердик.

Чаққон ҳайдовчимиз билан қаерда учрашишни келишиб олдик. Чунки жиноят қидирув опервакили Владимир Лазьконинг одайдан фойдаланадиган бўлдик. Унинг айтишича, оёғи ҳоримаган ва ўз ҳудудини қадамлаб ўлчамаган изқувар сариқ чақага ҳам арзимайди. Вақт аллақачон ярим тундан ўтган, камдан-кам деразада чироқ шуъласи кўринади. Биз эса ҳар қандай шитир-шитирга ва қа-

чанг солган одам кўринди. Шўрликни ундан қўтқариб олдик-у, бўғувчини машинадан тушириш осон кечмади. Бироқ улкан қомадли ва кучдан худо қисмаган Викторга бу чўт эмас экан. Орадан бир неча дақиқа ўтмасдан иккита машина — бизники ва такси туман ички ишлар бошқармасига қараб кўзгалди. Албатта, воқеа, иштирокчилари билан. Агар бир неча дақиқа кечикканмизда, милициянинг кундалик маълумотномасида яна бир босқинчилик ҳужуми қайд этилармиди? Устига устак оғир оқибатлар билан.

Қизларнинг дастлабки кўрсатмаларига қараганда, улар кечқурун соат ўн бирларда қўйилгандаги тунги ошхоналарнинг бирида овқатланишмоқчи бўлишган. Бемаҳалда қорин тўйғазининг бундай усули қанчалик тўғрилиги, шунингдек, жабрланувчилар аҳлоқи ҳақида алоҳида тўхталиш мумкин... Нима бўлганда ҳам, улар милиция учун жабрланувчи.

Уларнинг гапларига қараганда, қадаҳларисиз ўтмаган тунги таомдан сўнг шу ерда танишган ёш йигит Юнусободга кузатиб қўймоқчи бўлган. Йўлда феълий аниб қолган, аввалига оғизда, кейин амалда. Талаби ҳам «камтарона» эди. Биринчидан қизлар қимматбаҳо тақинчоқларини кўнгилли равишда топширишлари, иккинчидан унинг қучоғига отилишлари керак. Такси ҳайдовчиси салонда нима бўлаётгани билан қизиқмаган ҳам. Бироқ асирлардан бири машинанинг эшигини очиб юборгач, тормос тепкисини босишдан бошқа иложи қолмаган. Худди шу пайтда биз етиб келганмиз.

Рапорт ва тушунтириш хати ёзиш анчагина вақтни ямлади. Ундан кейин иш терговчи қўлга ўтди. Биз яна бир марта участкамизга бориш учун тўпландик. Кечас билан янги хунаримга ўрганиб қолибман. Юмилдиб кетаётган қовоқларимга тизгинни бермасдан машина ойнаси ёнидан сузиб ўтаётган уйлар ва гаражларга тикиламан. Секин-аста ўзимни кўпни кўрган опервакилдек ҳис қила бошладим. Бундай ширин ҳолатдан ўз ўрнимга Лазьконинг саволи қайтарди: «Кеча, қалай ўтди?»

Нима ҳам деярдим? Бунинг устига йўлда алланарсани пайқаган Виктор жавобнинг белгига тепди. Ғанишер яна газ тепкисини босиб, чамаси йўл ҳаракати қондасини бузган «фургоний» «КАМАЗ» ортидан учиб кетди. Тақдирга тан берган ҳайдовчи хужжатлари билан бизга яқинлашаркан, заррача аччиқланмасдан, аксинча самимий кулимсираб сўради: «Осмондан тушдиларингми?» Ўзимча қўшиб қўйдим: «Бундай вақтда ва обҳавода эгаси итини ҳам кўчага чиқармайди».

Ярим соатдан сўнг тонг ёриша бошлади. Қизариб бораётган уфқ кун илиқ бўлишдан дарак беради.

Александр ВОРГУДЯЕВ.

СОВУҚ ТУННИНГ ҚИЗҒИН ШАҲАРИ

Сафда ҳиёл қунишиб туришарди. Баҳор нафаси уфураётган бўлсада, февраль ойи ниҳоясидаги туннинг қаҳри бўшашмаган. Кечқурун соат 10 ларда Куйбишев тумани ИИБ бошлиғи ўринбосари милиция полковниги Л. Крицкий шартли равишда «Тун» деб номланган тадбирга киришишдан бурун тегиши йўл-йўриқ беради. Жиноят қидирув, йўл-соқчилик, ҳуқуқбузарлик олдини олиш, қўриқлаш хизмати ходимлари вужудлари қўлоққа айланиб, раҳбарнинг гапини тинглашмоқда.

— Бугуннинг ўзида туман ҳудудидан саккизта жиноят содир этилган бўлиб, тўрт-

таси очилмаган. Тер тўкишни талаб қиладиган жиноятлар орасида шахсий мулкни ўмарош, омбордан ўғирлик бор. Вазият нотинч.

Кейин ҳар бир гуруҳга ҳудудни бириктиришга, вазифани юклатишга киришилди. Диққат-этиборни нимага қаратиш кераклиги алоҳида ўқтирилгач, навбат менга келди.

— Мухбир зерикиб қолмаслиги учун ишонинг кўзини билладиган Лазькога қўшиб қўямиз. Лазько билан бўлса, Лазько биланда.

ни тасдиқлагандек, машинадан тушган Викторга ундан олдин йигит савол берди:

— Нима, текширасизларми?

Володя бошини чайқади. Бизга кейин тушунтирди. Унинг «дадил»лигидан бугун тишга илинадиган нарсаси йўқлиги билиниб турарди.

Машина чироғининг ўткир нурлари йўлни анча олисгача ёритиб борарди, шу пайт рўпарадан бизга қараб яқинлашиб келаятган машина тўсатдан ўзини четга олди. Мен бундан сира шубҳаланганим йўқ, лекин шерикларим сергакланишди: «Ғанишер, газни бос!» Шу сиз ҳам ҳайдовчимиз лаҳза бурун машинани илдамлатди. Кескин бурилиб, қоронғулликка сингиб кетган қочқонинг изига тушдик. У ўзи билмаган ҳолда тўзоққа тушди. Олдинда йўлни деярли тўсиб қўйган юк машинаси, орқанда эса биз. Озгина тортишувдан сўнг гандираклар машинадан тушди. Аранг тили гуддираб, кўшни уйдан сигарета олиш учун бораётганини тушунтирди. Оғзидан ароқ ҳиди гупиллаб турганидан ташқари ёнида машинага тегишли бирон-бир хужжат йўқ эди. Ҳамроҳи эса машина унинг синглисига қарашли эканлигини айтиб, жиддий қандабузарликни шунчаки ҳазилга йўйишга уринарди. Бироқ бу ҳазилнинг таги зил эди. Тез орада машина эгаси — синглиси пайдо бўлгач, биз маст ҳайдовчи билан туман ИИБга қараб жўнадик.

Навбатчилик қисмидан одам аримас эди. Бошқа гуруҳлар ушланган шахслар билан келишарди. Вақтинчалик сақлаш ҳужжатлари на яшаш на ишлаш жойининг таъини бўлган, дарбадарликни турмуш тарзини айлантирган кимсалар билан тўлиб борарди. «Ҳайдовчимиз» шахсини тезда аниқлаб, тегишли хужжатларсиз улов рулини бошқарганлиги ҳақидаги протоколни тўлдирдик. Шуниси ачинарлики, унинг маст ҳо-

нишер», — дейман ичимда.

Йўлакай ёнилғи қўймоқчи эдик, яна муаммо. Иккита ёнилғи қўйиш тармоғидан биттасида ҳам «тирик жон» йўқ. Хайрият йигитлар ўзларининг гапини еб юришар экан, захирадаги бензиндан фойдаланишди. Бироқ оператив вазифадаги машиналарга хизмат кўрсатадиган ва кечасию кундузи ишлайдиган махсус ёнилғи қўйиш тармоғи зарурлигини ачинаиб гапирарди.

Йигитлар доимий гуруҳлар тузиш ҳақида ҳам оғиз очарди. Чунки бир-бирини ярим оғиз сўздан тушунадиган, бир-бирининг ўрнини босадиган ва табиати, хулқи бир-бирига мос келадиган ходимлар тоғни урса, талқон қилишга қодир. Афсуски, ҳозирча гуруҳга ким тўғри келса, қўшиб юбориларди.

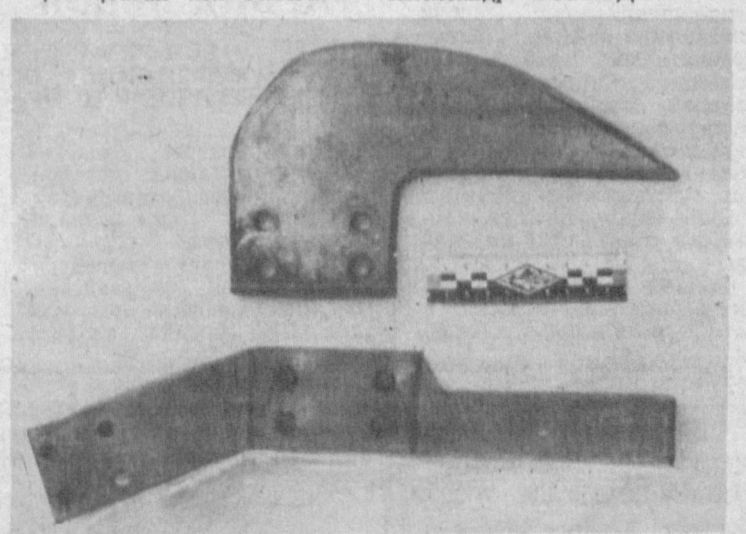
Шундай мулоҳазалар билан яна Юқоривольт даҳасига етиб келганимизни пайқамай қолибмиз. Мўминов кўчасидаги қандайдир ҳашаматли қурилишга тақалиб кетган гаражлар. Яқинроқдан кўздан кечириш мақсадида биздан узоқлашган Ғанишер билан Виктор жаллослаб қайтиб келишди. Иккита шубҳали шахс ўзини қурилиш ичига урибди. Мотор наъра тортиб, қурилиш майдончасини кўз очиб юмгунча айланиб ўтдик. Қочқорларнинг йўли тўсилгандек туюларди. Ахир, улар чуқур ва катта ўра, тахлаб қўйилган плиталар, бошқа темир-бетон материаллардан иборат тўсиқдан шунчалек тез ўтишолмайди-ку! Демак ўшалар орасида ёки чала битган иморат қаватларида яширинишган. Мен Ғанишер билан йўлда турдим, опервакиллар эса қўлчиқроқ билан ертўлини ва иморатни қаватма-қават текширишга тушдилар.

Этти жунжиктирадиган изгирин, зулмат кеча, кулранг ва тунд девор ёқалаб бораётган қўлчиқроқ нурининг жилваси кишида ажиб ўйлар уйғотади. Худди тўрт

дамларимиз товушига қўлоқ осиб, тўп-тўп гаражлар оралаймиз. Йигитлар яқинда «қўл урилган» гараж қутисини кўрсатишди. Ҳақиқатан консерва банкасининг қопқоғи очилгандек, Гараж эгаси уздабуронлар нимталаган жойни қайтадан пайвандлатибди. Лекин темир ҳам жароҳатини яширилмас экан. Нотекис чок бир неча кун бурун юз берган воқеадан сўзсиз ҳикоя қиларди.

Тунги соат тўрт. Машина зор ҳам учмаган халқа йўл бўйлаб бораётганди. Машини ҳаммаси ортда қолгандек, ҳеч қандай тасодифий воқеа юз бермайдигандай кўринарди.

Бироқ... Тройцкий кўприги остидан чиқиб, юз метрча ўтишга улгурмасдан юз бериши мумкин бўлган кўнгилсизликка дуч келдик. Йўлнинг ўртасида кўндаланг турган такси ичидаги ёш аёл тинмай имо-ишора қиларди. Машинадан сакраб тушганимизда, жон ҳолатдаги қўриқорини эшитдик. У таксининг орқа ўринидиган чикқанди. Аввалига нима бўлаётганини англаб етиш қийин эди. Синчиклаб тикилганда, боши эшикдан чиқиб қолган аёл томоғига

СУРАТДА: гаражларни бузишда қўлланилган асбоб-ускуналар.

«ШАҲАР БЕДАРВОЗА ЭМАС» КЎРСАТУВИГА КЕЛГАН МАКТУБЛАРНИ ҲҚИБ...

«ЭЛУ ЮРТГА ЖОНИНИ ФИДО АЙЛАР ШУНҚОРИМ»

Камтарона жиҳозланган хонанинг бир четдаги стол усти хатжилдга тўла. Улардаги манзилгоҳларга нигоҳ ташлайман. Наники Ўзбекистоннинг шаҳар-қишлоқлари, балки қўшни давлатлар номлари ҳам учрайди. Ҳаммасида бир дард, бир алам, бир ташвиш. Ҳар бирда катта нишонч, катта талаб, катта самимият. Қайси бирининг сатрига кўз югуртирмайсиз, миннатдорчилик ва тилакка дуч келасиз.

Бу мактублар Ўзбекистон телевидениеси ва Ўзбекистон ички ишлар вазирлиги қошидаги моддий-товар бойликларни олиб чиқиб кетишни назорат қилувчи давлат инспекцияси бош бошқармаси томонидан ҳаво мавжларига чиқарилаётган «Шаҳар бедарвоза эмас» кўрсатувига йўлланган.

Янги ташкил этилган кўрсатувларнинг камдан-кам шунчалик кўш томошабинига эга бўлади, шунчалик бисёр одамлар қалбининг нозик торларини черта олади. Сабаб эса битта. Кўрсатув юртурушлик билан шуғулланаётганларни беаёв, фож этиб бораётган янги хизмат фаолияти ҳақида рўй-рост ва чўчимаёв хикоя қилмоқда.

Мен мактубларда битилган саволларга жавоб топиш мақсадида Ўзбекистон ички ишлар вазирлиги ўринбосари милиция полковниги Урайимжон АБДУҒАНИЕВ ҳузурига ташриф буюрдим.

— Урайимжон ака, юзлаб мактубларга жавоб беришнинг ўзи бўлмаса керак?

— Рўзнома вакилининг таклифини бажонидил қабул қилишдан мақсадим ҳам шу. Имконият даражасидан келиб чиқиб, мактубларнинг аксариятида учрайдиган саволларга рўзнома орқали жавоб бериб ўтсам,

— Ундоқ бўлса, ижозатингиз билан хатжилдларни очамиз.

— Марҳамат.
— Келаётган даста-даста хатларда юртурушларга нисбатан кескин чоралар қўллаш имконини берадиган қонун зарурлиги таъкидланган. Бундай фикрни хатчилик Ж. Токиев, гулистонлик уруш фахрийлари Г. Абдуллаев, А. Чўллонов, С. Назаров ва бошқалар илгари суришган.

— Маълумки, яқинда Олий Кенгаш ноқонуний равишда Ўзбекистон ҳудудидаги моддий-товар бойликларни четга олиб кетадиганлар танобини тиядиган қонун қабул қилди. Биз элени талаш иштирокчиларига жарима солиш билан бир қаторда улар томонидан хоригдаги «оқ-суякларга» аталган моддий-товар бойликларни мусодара этиш ҳуқуқига эга бўлдик. Буни кўпчилик фуқаро билмаслиги мумкин, бироқ ичимиздаги юртурушлар қонунининг тизим билан даволайдиган кучидан дурустгина татиб кўришди. Ҳозиргача улар жами 200 минг сўмдан ортиқ жарима тўлашди, 18 миллион сўмлик мол давлат фойдасига хатланди.
— Сизнинг фикрингизни ройибона давом эттирган

тошкентлик нафақадор Низомиддин Шамсиддинов дард билан қуйдагиларни ёзади: «Ўз халқига хиёнат, сотқинлик қилган, Ўзбекистонни кемираётган халқ душманларига қандай чоралар кўрилади? Бу ҳақда келгусидаги кўрсатувларда аниқ маълумот бериб бориш керак».

Худди шундай мулоҳазани Фаргона вилоятининг Фуқрат туманидаги 26-ўрта мактаб жамоаси билдирган.

— Мен Низомиддин аканинг таклифига тўла қўшиламан. Эл ўзининг қаҳрамонларини билиши керак, деган нақл бор эди. Мен, тилчилардан узр сўраб, буни бироз таҳрир қилмоқчиман: «Эл ўзининг беорларини билгани керак». Шунинг учун бундан кейинги кўрсатувларда «қаҳрамонларимизнинг муборак сиймолари» экан юзига чинса, ажаб эмас.

— Урайимжон ака, пастдаргомликлар мактубидан бир дунё алам тўкилмоқда: «Агар бундай юлғучлик давом этверса, биз Бразилия ўрмонзорларида яшаётган айрим ҳинди қабилалари одамлари сингари кийим-кечак ўрнига лунги кийиб юришимиз ҳеч гап эмас».

— Уларнинг гапида жон бор. Ахир, ўйлаб кўринг-а, давлат инспекцияси тузилганидан буён ўтган тўрт ой ичида 300 миллион сўмликдан зиёд моддий-товар бойликлар тўхтатиб қолинди. Улар орасида анқонинг уруғидан бошқа ҳамма нарса бор: бир марталик шприцдан тортиб тракторгача, дамолдан тортиб ҳорижий кийим-кечакгача.

— Тўхтатиб қолинган молларнинг кейинги тақдирини нимга бўляпти? Мана жаззаҳлик Нодира Абду-самадова шундай савол йўлабди: «Камёб моллар тўхтатиб қолингандан сўнг қаерга жўнатилади? Унинг ҳаракати назорат остига олинганида эди, оддий меҳнаткаш ҳам бебаҳо буюмлардан баҳраманд бўлармиди?»

— Афсуски, бу молларнинг кейинги тақдирини назорат қилиш бизнинг ваколатимизга кирмайди. Лекин жамоатчилик бунга тўла ҳақли, деб ўйлайман. Шунинг учун Ўзбекистон телевидениеси билан теле-томошабин билдирган мулоҳаза бўйича ҳамкорлик қилишимиз мумкин.

— Кўрсатувлардан бирини да давлат инспекцияси ходимларига дўқ-ўнрисалар ёғилаётгани, таъкид ўтказилаётганлиги ҳақида айтиб ўтилган. Бу минглаб телетомошабинларни ҳақли равишда ташвишга солиб қўйди. Улар хатларида Сизлар билан бирга эканликларини, қўлларидан келгунча кўмакка тайёр турганликларини билдиришмоқда. Қашқадарё вилоятидаги Деҳқонбод туманилик Ғулом Саидов шундай деб ёзади: «Халқимиз мустақиллик туғайди катта орзу-ҳавас билан турган пайтда ризқ-рўзимизни четга арава-арава ташийётганлар илдиини қуритиш керак. Бу йўлда Сизларга омад тилайман, меҳнаткаш халқ бахтига омон бўлинглар, дейман». Фарғона вилоятидаги Бувайда туманининг Бўёқчи қишлоғида яшовчи Маҳмуджон Эргашев Сизлар билан ҳамфикр, ҳамдарад юртдошларимиз тилагини ифодалабди: «Бардам бўлинглар. Бу номардлар кўрқитиб ҳеч қаерга боролмайдилар. Халқ учун жон фидо қилишга тайёримиз. Биз Сизлар билан биргамиз».

— Биласизми, мана шундай беғубор, дили пок, нияти пок одамлар учун хизматимизнинг барча азобу уқубатларини тортишдан чўчимаёвмиз. Улар бор экан, юртини бозорга чиқарган нопоклар билан беаёв кураш давом этаверади.

Лекин баъзан тунлари уйқумни қочириб юборадиган саволлар борки, фуқародан фойдаланиб ўртага ташлашасам бўлмайди: «Нега биз бундаймиз? Азалдан шундаймиди? Қачонгача киндик қонимиз тўкилган

тупроқни кўзга суртиш ўрнига бунчалик орсизлик билан хўрлаймиз?»

Тарихимизга кўз ташласам, ич-ичимдан эзилиб кетаман. Қадимий Турон Отаюртга бир томчи қони қолгунча садоқатли йигитлари билан Эрон шоҳларию грек-македон саркардаларини лол этган. Улуси тупроғига қурол кўтариб келган қаттолнинг бошини қонли мешга тиққан Тумарисни, чет эллик босқинчиларни саҳрога бошлаб, уларни ҳам, ўзини ҳам ҳалок қилган, лекин юртдошларини сақлаб қолган Широқни эсланг. Темир Малику Жалолиддин Мангубердини эсланг.

Шундай шавқатли аждодларимизнинг бугунги авлодлари четдан келганларнинг қороз пулларига (иложини топса) юртини кўтарасигача пуллашга тайёр турса.

— Шукри, одамларимизнинг кўзи очилмоқда. Отаюрт, миллат туйғуси қайтадан қуртак ёзмақда. Мана бу мактублар ҳам шундан далолат бериб турибди.

— Шу нарса бизга илоҳий куч-қувват бағишламоқда. Халқнинг ватанпарварлик кайфиятидаги кўпчилик қисми бераётган маънавий ёрдам бизга ниҳоятда аҳамиятлы.

— Фикрингизни исботи учун мана бу мактубдан ҳам бир неча сатр ўқисак. Самарқанд вилоятидаги Пاختачи туманининг Улугбек кўчасида яшовчилар: «Халқнинг ичиде Сиз айтганингиздек ҳалол, соф виждонли одамлар кўп. Улар ҳаммиса Сизлар томонда. Сизларни қўллаб-қувватлайди. Сизларга омад ва жасорат тилаб қоламиз»,— деб ёзишган.

— Мактублар асосида қурилган суҳбатимиз ниҳоясида Юқорги Чирчиқ туманида истиқомат қилаётган Аслом Усмонов хатига тўхталмоқчиман. Хатда шундай дейилади: «Ҳозирги пайтда милиция ходимлари олиб бораётган адолатли ишлар биз, оддий кишиларни беҳад қувонтирмақда. Бошланган ҳайрли иш охири «вой» бўлмаслиги учун ички ишлар идоралари ходимларининг халқ ичидаги обрў-эътиборини ошириш чораларини кўриш даркор». Бундай мулоҳазалар биз учун жуда қадрли. А. Усмонов хатга илова тарзида бизга атаб ёзган шеърини ҳам жўнатибди. (Уша шеърининг бир байтини суҳбатга сарлавҳа қилиб олдик — Ғ. Б.).

— Урайимжон ака, қисса суҳбатда барча хатларга тўхталганим иложи йўқ. Шунга қарамадан ҳар бир хат эътиборга олинса керак?

— Бизга хат йўллаётганларнинг кўнгли тўқ бўлсин. Улар билдирган фикр-мулоҳаза, талаб-истакларнинг бирортаси назардан четда қолмайди. Хат муаллифларининг барчасига эса миннатдорчилик билдираман.

Суҳбатдош
Ғайратжон ВОЛТАБОВ.

туришидан, овқатланишню дам олишидан бохабар бўлмайди, янада очикроқ айтадиган бўлсак, етарлича меҳр кўрсатолмайди. Шу бонс, мен хоҳлардимки, оналар уйда ўтирсалар, улар бажариш керак бўлган юмушларни ҳам эркаклар бажаришса, маошини ҳам икки ҳисса олишса, шундагина «айниган замона» ҳақидаги миш-мишларга чек қўйилиши мумкин.
Хуррият ОХУНОВА,
Наманган.

ЎЗИНГГА ЭҲТИЁТ БЎЛ...

Шанба куни тушлик пайтида ўтказилаётган маҳалладаги йиғилишга уч ёш йигит бирга келди, ўтирганлар уларни танишса керак, жой бериб, юқорига ўтказиб юборишди. Дуо ўқилиб бўлгач, дастурхонга таом қўйилди. Даврадаги Акрам исмли йигит ҳеч кимга навбат бермай сўзлай кетди. Шаҳардаги жиноятлар ҳақида ҳам мисоллар келтирди. «Милиция қаерга қараяпти?» — деган саволни тез-тез такрорлаб турди. Фозилбекнинг уйдан ўмариб кетилган тилла буюмлар, дайдиб юрган қўй-эчкиларнинг кечаси уйга қайтмаётгани-ю, қўлфланган гаражлардан йўқолиб қолаётган машиналар тўғрисида батафсил ахборот бериб бўлди.

Бояги келганлар эса унинг гапига унча ҳам эътибор беришмади. Қамалиб чиққан бўлса, айтавердики.

Йўлга тушган уч йигит Неймат, Холдор ва Баҳром шаҳар томон боришадиган эди. Савдо базасига кирадиган темир йўл банд бўлганидан у ерда бироз тўхтади. Уларнинг ёнидан икки ўспирин ўтиб қолди, бирининг қўлида автомашина учун мўлжалланган аккумулятор бор эди. Йўл очилгач, Нейматжон машинани юртга, 2-автокўрхона рўпарасига келганда, Баҳромжон тўхташни сўради.

— Угрилик бўлса керак, савдолашамиз аввалига,— деди Холдоржон.

Савдо минг сўмга чиққанда: «Угрилик бўлса, қамалиб кетмайлик тагин», — деди Баҳромжон гапга аралашиб, Бу гапни эшитган эъжоти: «Қочдик», — деди ўспиринлардан бири.

Бадантарбия билан шуғулланганлари қўл келди, уларни тупиб уюшга вакили хонасига олиб келишди.

Навбатчи қисмга телефон қилиб, «Москвич» автомашинаси олиб қочилгани тўғрисида маълумот бор-йўқлигини сўрашди.

Тезкор гуруҳ этиб келиб, икки «савдогар» йигитдан тафсилотини суриштирди. Кейин биргалликда катта анҳор бўйига кетишди. Ҳақиқатдан ҳам ўқинчилар кўзи тушмайдиган жойда Б 19... СИ рақамли «Москвич» автомашинаси қийшайиб турарди. Ундан магнитофон ва аккумулятор ўғирланган эди.

Вилоят ИИБ давлат автомобиль назорати бир зумда автомашина кимга қарашли экани ҳақида хабар беришди.

Маъракада ҳаммани оғзига қаратиб ўтирган. Акрам аввал милиция бўлимига, сўнг гаражга борди. Икки кун илгари осиб қўйган янги қулф дарвоза орқасида лойга беланиб ётарди...

Вилоят ички ишлар бошқармаси бошлиғи милиция подполковниги Абдуҳоди Отахўжаевнинг буйруғи билан милиция сержанти Абдибаҳром Абдирахмонов «Милиция аълочис» кўчрак нишони, милиция катта сержанти Ховос тумани ИИБ давлат автомобиль назорияти ходими Неймат Аҳмедов «милиция старшинаси» унвони, милиция катта сержанти Холдор Эсонов пул мукофоти билан тақдирланди.

Фохриддин МУШТОҚОВ,
Сирдарё вилояти ИИБ бўлими бошлиғи милиция подполковниги,
Янгйер шаҳри.

ТАРБИЯ БЕШИКДАН БОШЛАНАДИ

ЕКИ УИЧИ ТУМАНИДАГИ 36-ЎРТА МАКТАВНИНГ ВОШЛАНГИЧ СИНОҒ ҚЎИТУВЧИСИ Д. ОРЗИБОВЕВНИНГ ДЕГАНЛАРИ

римиз бекорга эмас-да. Онанинг андак шўхча, андак муялли оҳангда изҳор этилган дил сўзлари, орзу-истаклари гўдакнинг вужуд-вужудига сингиб боради. Демак, фарзанд қалбида меҳр-оқибат ниш уради. Шу ўринда алоҳида

таъкидлаб ўтиш кераки, болаларни ясли-боғчаларга, мактабгача ўқитиладиган гуруҳларга бериш энг кўнгилсиз ҳол. Чунки менман деган боғча опа ҳам ҳеч қачон бира тўла 30-40 нафар болаларга тарбия беролмайди, уларнинг юриш-

Болалар тарбияси жуда қийинлашиб кетди. Баъзан ўғил-қизларимизда салбий ҳислатлар қайдан пайдо бўляптигидек, деб ҳайрон қоламиз. Сабабларини ахтарамиз ўзимизча. Кўп ҳолларда «замонанинг айнигани»дан нолибгина қўя қоламиз. Лекин замонани ким айтиётган? Ҳозир, Лоқайд-бепарволигимиз, қолаверса, маърифий-маданий савиямизнинг пастлиги.
Болани тарбиялаш бешикдан бошланади. Бешик тебратиб айтиладиган аллала-

Муҳаррир
Зокир ОТАЕВ.
МАНЗИЛГЎХИМИЗ: 700029,
Тошкент, Лопатин кўчаси, 1.

Телефонлар: муҳаррир—54-37-91, муҳаррир ўринбосари — 39-77-23, мухбирлар бўлими—59-26-56, 59-20-92, умуумий бўлими—59-21-21.
Обуна рақами — 64615.
44272 нусхада чоп этилди.

Ўзбекистон Жумҳурияси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни босмахоличси. 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

* Кўчириб босишда «Постада»дан эканлигини кўрсатиш шарт. * Мақолада келтирилган рақамлар, фантлар ва бошқа маълумотлар учун, шунингдек, очик эълон қилиниши мумини бўлмаган маълумотлар учун муаллиф жавобгар ҳисобланади. * Муаллифнинг мулоҳазаси таҳририят фирмига мос тушмаслиги мумкин. * Қўлёзма-лар таҳлил қилинмайди ва қайтарилмайди.